

KÖZVÉLEMÉNY

HÉTFŐI UJSÁG.

Előfizetési ár:

Egész évre 6 korona, havonként 25 krajczár.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

ROSTKOWICZ ARTHUR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Horváth Mihály-utca 7. sz.

Hirdetések árszabály szeriut.

Utóhangok.

Ott áll a legnagyobb hazafi szobra a jelenlegi Klauzál-téren, ahová elrejtette a hivatali sunyiság azon a czimen, hogy a szabadságharc viharai alatt ott beszélt Szeged népéhez Kossuth Lajos. Akkor pedig nem létezett még Klauzál-tér, mert az a mai Széchényi-térnek volt kiegészítő része. Tehát a Kossuth-szobrot fölállíthatták volna ott is, ha már előzetesen ki nem szemelték volna a város legszebb, legdiszesebb terét a törpe epigonok a Tisza-szobor számára.

Gyönyörű ünnepet ült a leleplezés napján az egész város. Mindenki szemében ott ült az igazi lelkesedés. Alig maradt épület fellobogózatlanul; este pedig ragyogott minden ablak. A legkisebb gúnyhó ablakában is ott fényelt a mécsvilág. Mintha az ég millió csillagai szállottak volna le Szeged városára. Az utcákon kora reggeltől késő éjszakáig tizezrével hullámozott az örvendező nép.

Volt azonban az ünnepélynek árnyoldala is. Tartozó kötelességünk beszámolni azokról is. Maga a szobor szép alkotás, de korántsem elégít ki bennünket. Kossuth Lajos 1848-ban nem oly levert, bánatos orcával állott Szeged népe előtt, mint ahogy Róna József szobrász őt élénk állította. Egykori öregek állítása szerint is sokkal fiatalabb volt akkor Kossuth Lajos. Ha Róna József szobrász Barabás Miklós egykori festményét megnézte volna, másképp mintázta volna a szobrot. Kossuth igazi férfiszépség volt akkor. Az arcán a lelkesedés és bizalom, a hit és a remény magasztos tudata ragyogott. A szobor nem ezt a Kossuth Lajost ábrázolja, hanem a csalódott, a levert, a bánkódó Kossuthot. Ez a szobor az 1851. évben készült képek mása. Ez a menekülő, a bujdosó Kossuth, aki két év alatt husz esztendőre öregedett. Mi az erős, erejének, tehetségének teljében levő, hazája igaz ügyében bizó Kossuth Lajost szerettük volna látni. A részletekben is erős hibákat vettünk észre, egyelőre azonban nem firtatjuk e dolgot. Ha a művész a bánatos, a hazája vesztett szabadsága fölött kesergő Kossuthot akarta élénk állítani, úgy alkotása sikerült.

Az ünnepély emelkedett hangulatát is megzavarta a — politika. Arra pedig nem volt szükség. Ez a magyar, nemzeti társadalom emlékünnep, a szobor-leleplezés pedig Szeged népéé volt, minden politikai, vallási és nemzetiségi különbség nélkül, amint azt helyesen hangoztatta Thomay József evangélikus lelkész is. Legjobban szerettük volna, ha Polczner Jenő és dr. Lázár György beszédei elmaradnak, mert dr. Tóth Pál h.-polgármester hazafias és tapintatos szónoklata ez egyszer mindenkit kielégített. Szinte önmagát multa felül.

Az igazságot kerestük mindig. Nyíltan, őszintén nyilatkoztunk is mindenha. Most is férfiasan megcselekszük ezt. Polczner Jenő, a királyi családi képviselő, a királyt, a királyi családot, a kormányt szemrehányással illette beszédében. Mire való volt ez? . . . Beszéde kellemetlenül érintett sok ünneplőt, aki nem pártbelije. Lám pedig neki lett volna legkevesebb oka szemrehányással illetni másokat. Mert ő maga „császár-kabátban“ mondta el beszédét, míg a sokszor lesajnált „pecsovicsok“, a főispán, polgármester és még számosan „diszmagyarban“ jelentek meg az ünnepélyen. Igaz, hogy ez csak külsőség, de azért feltűnt mindenkinek.

Tapintatlan volt dr. Lázár György beszéde is, aki szintén pártja szemüvegén át bírálta Kossuth Lajos működését, minden mondatában a „szabadelvűség“ jelszavát hangoztatván. Még a „szabadság“, „egyenlőség“, „testvériség“, „függetlenség“ jelszavak kimondását is kerülte.

Szóval mindkét képviselője Szegednek a tulzásba esett, vagyis inkább szertelenkedett. Ez határozottan kárára volt az együttérzésnek és kellemetlen benyomást keltett mindazok lelkében, akik csupán Kossuth Lajos születésének száz éves fordulóját akarták ünnepelni szobrának leleplezésével.

De mikor igazságos megrovásban részesítettük őket, el nem mulaszthatjuk a nagy nap leglélekelőbb részét kiemelni. Ez az iskolás gyermekek ünnepe volt. A mi derék hazafias tanítóságunk kitett magáért. Bemutatta a jövő nemzedék hazafiságát. Elvezérelte a zsenge gyermekek regimentjét a Kossuth-szoborhoz. Ez a regiment sohasem fog elfogyini, ha olyan derék tanítói lesznek, mint amilyenek a szegedi népnevelők. A magyarok Istene áldja meg őket érte.

Rostkowitz Arthur.

Kossuth Lajos születésnapja.

Irtá: Rákosi Viktor.

Magyar, ki ebben a hazában születél, haramatos fűben futkostál, porában játszadoztál, fának gyümölcséből ettél, árnyékában pihentél, napján megbarnultál, állj meg sietős utadban, töröld le homlokodról a munka verejtékét és vess visszafelé egy pillantást.

Férfiak pihenjétek meg, állítsátok meg a a dübörgő gépeket, akasszátok szegre a kaszát; asszonyok, öltözzetek ünneplőbe; fiúk, lányok, tegyétek össze kezeteiket imádságra. És gondolatok mind Ó Reá. Zugjanak a harangok! Lobogjanak a zászlók, melyeknek pirosa a honszerelmet! a szép nemzeti színű zászlók, melyeknek pirosa a honszerelmet, fehérre a beszületet, zöldje a reményt hirdeti.

Valami régi írónak könyvében olvastam egy bus mesét.

Élt egyszer, ki tudta hol, egy sápadt nép az őserdők mélyében, örökre, homályban. A

nedves földön, kuszó növények, a sötétség undok férgei közt állt a tanyája, sohase látta az Isten napját, hiába csavargott erre-arra, az erdő végtelen volt, bármerre fordult, boru, posvány, fojtó bűz fogadta.

És a sápadt népnek adott az Isten egy embert, a ki hasadó szívvel látván nemzete nyomoruságát, föltépte sajtó keblét, kiszakította onnan a szívét és magasra tartotta . . . És a szív elkezdett sugárzni, ragyogni, világítani és a vakhomály derülni kezdett. A nép összetódult az aldott csodára, az égő szívtü ember elindult és a nép utána. Áttörtek a sűrűn, mentek-mendegéltek, ki tudja hány napon át (mert a sápadt népnek sohase volt nappala) és ki tudja, hány éjjelen át (mert a sápadt népnek mindig éjjele volt) . . . És egyszerre csak az erdő ritkulni kezdett, a széle világosodott, a bódult, örömtias nép egyszerre előretódult, föltaszítva, elgázolva, összetiporva a lángoló szívtü embert . . . s míg szemükkel, szájukkal itták a fényt, a szétaposott ember véres teste ott maradt elfeledve az erdő sötétségében.

. . . Ez a sorsa a profétáknak, az apostoloknak, kik a köznek szentelik munkásságukat.

Magyar, el ne feledd nagyjaidat, kik önfeláldozásukkal a sötétségből a világosságra kivezettek.

Vezeklő tanfelügyelő.

Végre a Szegedi Híradó mult vasárnapi számában megszólalt dr. Tergina Gyula tanfelügyelő helyett — Dorosma város jegyzője és birája. Nem tagadták le ők sem az igazat, sőt a „borraváló“ dolgát megerősítették, közölvén a hivatalos adatokat. Dorosma jegyzője és birája jogosnak találják, hogy a tanfelügyelő pár fillér híján 300 koronát fölve a község pénztárából. Azt mondják, hogy a dorosmai iskolák államosítása ügyében sokszor fáradozott a tanfelügyelő, sőt a község küldöttségét ő vezette a miniszter elé. Azt is elmondják, hogy az a 300 korona a tanfelügyelő kész kiadásainak csak részbeni fedezésére szolgál.

No itt álljunk meg kissé. Benyújtotta-e Tergina részletezett számláját! Ha nem, mikor önzetlenkedett és hányszor Dorosma érdekében? Mennyit számított föl egyszeri közbenjárását? De jó volna még sok mást is tudni. Így pl. egész vagy fél jegyet számított-e föl Dorosma városának? Azokon a napokon, mikor Dorosma érdekében mászkált a miniszteriumban, nem-e számolta-e föl költségeit a miniszteriumnak is?

Mindezek a dolgok most már ki fognak derülni, mert Dorosma város képviselő testületének többsége a legközelebbi ülésen vizsgálat megindítását fogja követelni, egyben pedig fölterjesztést intéz a miniszterhez is, hogy hivatal s uton is tudomást szerezzen a dologról.

Más község iskoláinak államosítása ügyében is közbenjárt a tanfelügyelő. Mért nem számított föl napidíjat mindegyiknek? Mért nem nyújtotta be számláját Kistelek községének is? Vagy talán megérezte a pecsenyeszagot? Bizonyára. Mert akkor a képviselőtestületnek tagja volt — Zsák Frigyes is.

De hogy a tanfelügyelő tényleg korteskedésre használja föl állását, azt nemcsak egész sereg tanító bizonyítja, de kitetszik az tetteiből is. Ime a legújabb eset. Horgoson történt. A

fiókiskolának évekig Kazi András házat bérelte ki a tanfelügyelőség. Kazi azonban a mult választáson dr. Kelemen Bélára szavazott. Föl is mondták neki a bérletet az idén. Negyven koronát fizettek neki, a fiókiskolát pedig kivitték a falu szélire, Vass Imre botos ispán házába, aki Enyedinek volt főkortese. Ez pedig határozottan rosszabb hely, mert egészen a falu szélén van.

Ez azonban még nem olyan nagy dolog. Sokkal fontosabb a tanítókkal szemben követett eljárása. A magyar, de főleg az ellenzéki érzelmű tanítókat évek óta indokolanul üldözi, míg a tótrcskákat, a pupákat, a tanítóság selejtes elemeit, pártfogolja. Ennek a következménye, hogy a tanítók is, de a községek is átkozzák azt a pillanatot, amikor bele engedték magukat ugrasztani a községi iskolák államoitására. Ma már szeretnék, ha ismét visszakérülnének az iskolák a község kezébe.

Tergina előtt a tanító csak pária, akinek sorsa az ő kezében van. A tanítót csak esz-köznek tekinti. Az ő álma még a képviselőség talán? Azt képzelte, hogy a tanítók segélyével. Enyedi örökébe ülhet, ha már tankerületi főigazgató nem lehetett.

Szép álmokat!

Kossuth-ünnepek.

Szegeden és a vidéken.

Vasárnap ünnepelte több szegedi kör és a környék több községe Kossuth Lajos születésének száz éves fordulóját. Kitörő lelkesedéssel ünnepelt különösen a tápéi választókerület polgársága a pusztaszeri Árpád-szobornál, ahol ünnepszent misét is mondott a Szeged-Felső-központ hazafias lelkésze, Várhelyi József. A lezajlott ünnepségekről a következő tudósításokat kaptuk:

(Pusztaszeren.)

Már a kora reggeli órákban megélnéülnt a szobor környéke. Messzi vidékről zarándokolt oda a nép. Ki kocsin, ki gyalogszerrel. Megható volt két öreg honvéd kegyele. A két öreg már előtte való nap kigyalogolt, hogy valahogy le ne maradjanak az ünnepélyről, mely 9 órakor vette kezdetét.

Várhelyi József plébános hazafias szellemű szent beszédet, majd ünnepi misét mondott, melyet áhítattal hallgatott végig a közönség.

Mise után kezdődött a hazafias ünnepély. Rákosi Viktor országgyűlési képviselőnek ez alkalomra irt fohászat felolvasta Rostkowicz Arthur, majd magas szárnyalású beszédében dr. Kelemen Béla méltatta Kossuth Lajos érdemeit és vázolta a magyar nemzet jólétéért, boldogságáért, szabadságáért kifejtett, önzeiten működését. A nagy hatású beszéd után Lantos Béla szavalt el lendületesen R. A. ez alkalomra irt költeményét. Az ünnepély a Hymnusz eléneklésével ért véget.

(Az ujszegedi népkörben.)

Az ujszegedi népkör vasárnap este ünnepelt. A kör helyisége zsufolásig megtelt. Az ünnepélyt a fiatalság nyitotta meg hazafias szavatokkal. Ezután társasvacsora következett, amelynek végeztével Lantos Béla, a kör érdemes elnöke tartott emlékbeszédet. Közkívánatra Rostkowicz Arthur szavalt el „Emlékeztető” című alkalmi költeményét, melynek — terjedelmes volta miatt — csak néhány részét közölhetjük:

„Hallod-e a magyar szívek dobogását
Fekete-sárgára festett palotádba?
Hallod-e milliók fölzugó fohásztát,
Mít az istenhez küld az igazi hála?
Tudod-e, a magyar mért borul a porba?
Hazája vérázott földjét mért csokolja?
Sirok között kihez visz a virágos ut?
Hivány kétfejű sas pusztulj a pokolba...
Ma száz esztendeje született meg Kossuth.

Hallod-e a nemzet ajkán az éneket?
Emlékszel-e még rá? Zúgó viharokban
Küldött hű népének véle izenetet...
Szívünk, mikor halljuk, sebesebben dobban.

Zugnak a harangok, de nem temetésre,
Pihen a hóhér is, nem akad munkája,
Akasztófa, rablánc-csörgés után végre
Szól a föltámadás lelkes harsonája!

Reszkess, zsarnok, reszkess! Föltámadt a halott!
Sirjába nem is tér vissza soha többé.
Pora bár az áldott rögöknek adatott,
Szívünkben élni fog örökkön örökké.
Lángoló szózata föl-fölharsan újra;
Vélnéd, hogy a Lehel vezér kürtjét fujja,
Midőn majd ellened visel szent háborut.
Imádkozzál zsarnok, int az isten ujjá...
Ma száz esztendeje született meg Kossuth!

Az asztal fölött sok szép felköszöntő
hangzott el. Az életre való népkör ünnepélyén
résztvett Polczner Jenő is, a függetlenségi párt
vezetőivel.

Szorul a hurok.

Feljelentések a horgosi orvos ellen.

Akármenyire pártolja is a dorosmai főszolgabíró Buda (Beck) Nándor horgosi községi orvost, akinek mulasztásai és visszaélései előtt szemet huny, elérkezett végre az ideje a bűnhődésnek is. Szorul a hurok. A fegyelmi, a fölfüggesztés és a törvény büntetése már nem maradhat el. A zsarónak pusztulni kell Horgos községéből, ahol undorral és gyűlölettel fordul el tőle mindenki.

Ez a rossz nyelvű alak valóságos rákfenéje Horgos községének. A közbéke és nyugalom azonnal helyre áll, mihelyt ő és barátja elkövetkeznek onnan. Rövid idő kérdése ez már. Ez a gonosz lélek a becsületében gázol mindenkinek és megrágalmaz mindenkit. A dr. Kelemen Béla ellen elkövetett becsületsértésért már 50 napi fogházat kapott. Erdélyi Miklós megrágalmazásáért pedig a jövő hónap elején olvassák a fejére a törvényt. Legujabban pedig a horgosi tanító testület jelentette föl a bíróságnál becsületsértésért. Csak két pupák akadt, aki nem merte aláírni a följelentést.

Följelentette a főszolgabíróságnál Buda (Beck) zsaró orvost Hegedüs János horgosi jegyző is. Kiváncsiak vagyunk, vajjon a hivatalos följelentést mikor intézi el a dorosmai főszolgabíró, aki a siketfajd szerepét játsza. Hivatalosan följelentette a zsaró orvost Schmiedl Hermann községi képviselő is, aki följelentéséhez mellékelte a „Pusztaszer” és a „Közvélemény” számaint is.

Ujabb szennyesei is vannak a zsarónak. Roza Sándor férfi-szabó kénytelen volt Szegedre jönni, hogy fejszét megvizsgáltassa és gyógytassa, mert Buda (Beck) azt tüzente, mikor érte küldött, hogy elsőbb fizessen 17 korona 20 fillért. Nem is ment el a zsaró orvos, mert a szegény ember hirtelenjében nem tudott fizetni.

Hogy ez a zsaró tudja, hogy közellenőrzés alatt áll, tudatjuk vele, hogy szent Istvánkor az Ördög Julcsa két csirkéje került az asztalára. Ezt azonban keveselte a zsaró és elvette tőle a lencz-leánykát. Keveselte bizonyosan a két csirkét.

Az ilyen apró piszkos dolgaival a zsaró orvosnak nem szeretünk foglalkozni, hiszen akkor akár az egész ujságot az ő zsarolásaival tölthetnénk meg, — hogy mégis megtettük, annak az az oka, hogy bizonyítsuk, miszerint az egész község lakosságával összeköttetésünk van és nincs ember a „barátján” Burg Dénesen kívül, aki gyűlölettel ne lenne eltelve iránta. Ezt a gyűlölséget pedig hosszú évek alatt elkövetett zsarolásai jogossá tették. A pohár csordultig áll. Ha rövidesen nem pusztul Horgosról, siralmas dolgok fognak következni.

Hirdetések
felvételnek a kiadóhivatalban.

Üjdonságok.

— **Az Árpád-egyesület alapszabályai.** A pusztaszeri Árpád-egyesület rövidesen megkezd hazafias működését. Az egyesület alapszabályait már föl is terjesztették a belügyi kormányhoz jóváhagyás végett ami hihetőleg nem is fog késni soká.

— **Kossuth kiállítás Kolozsvárt.** Nagy érdeklődés mellett nyílt meg Kolozsvárt az országos történelmi ereklyemúzeum helyiségében a Kossuth emlékek kiállítása. A kiállítás több nagy termet tölt meg, melyekben Kossuth Lajosnak igen számos eredeti kézírata és értékes ereklyéje van együtt. Külön csoportot képeznek a Bem-reliquiák, valamint Petőfi Sándor szobrai és emlékei. Garibaldi, Teleki Sándor, Türr tábornok szereplésére vonatkozó emlékekhez értékes tárgyakat állított ki az egykori európai híró ezredes fia, koltói Teleki László gróf. A honvédek Pantheone külön szakaszt képezi a Kossuth-kiállításnak. ezt a szakaszt Czetz tábornok s a többi hős honvédek ezerre menő képei, életleírásai és emlékei teszik nagyon értékessé. A közönség elragadtatással nézi a ritka gyűjteményt, melyet Esterházy Miguel gróf, a múzeum tiszteletbeli elnöke nyitott meg, amidőn egyttal az ereklyemúzeum is diszközgyűlést tartott. A gyűlésen az elnök rámutatott arra a mostoha bánásmódra, melyben a körültekintő Kolozsvár város tanácsa a múzeumot 12 éven át részesítette. Megalkítottak 48 vidéki fiók kört és kimondták, hogy az ország különböző hazafias városában a fiókkörök szervezését a Mátyás-szobor leleplezése alkalmával tartandó diszközgyűlésen fogják folytatni.

— **Kossuth-ünnep Kisteleken.** A hazafias kisteleki polgárság fényesen megünnepelte Kossuth Lajos születésének száz éves fordulóját. Csütörtökön este az egész község fényárban uszott. A legszegényebb ember ablakában is égett a mécsvilág. Csütörtökön a függetlenségi körben volt társas vacsora, amelyen megjelent dr. Kelemen Béla is. Az ünnepi szónoklatot Várossy Gyula plébános mondta, utána pedig dr. Kelemen Béla tartott lelkesítő beszédet. Vasárnap a népkör rendezett társas vacsorát és nagy lelkesedéssel ünnepelte Kossuth emlékét.

— **Országos Kossuth-Társaság.** Még a mult év november 16-án, az asztaltársaságok nagygyűlésén pendítették meg az eszmét, hogy alakítsanak egy Kossuth-Társaságot, melynek bevallott célja lesz Kossuth Lajos élettörténetének, valamint a szabadságharcznak a nép széles rétegeiben való ismertetése, szóval a Kossuth-kultusz terjesztése. Akkor egy szervezőbizottságot küldött ki a nagygyűlés, mely elkészülvén az alapszabályokkal, azt jóváhagyás végett fel is terjesztették a belügyminiszterhez.

— **Az öreg honvédek ebédje.** A szabadságharcz hőseinek tiszteletére ebédet adott pénteken a város közönsége. A diszebédet azonban nem tartotta együtt az öreg honvédekkel, amint illet volna, hanem a szabadsághősök számára a rókusi népkörben terített. Pedig az öregek megérdemelték volna, hogy együtt ebédeljenek azon a napon a város legelső tisztviselőivel, a Kass-vigadóban, ne pedig külvárosi vendéglőben, ahol észre nem vették őket, a nagy Kossuth Lajos kortársait. Vagy talán a tanácsurak és a főispán rösteltek egy asztalhoz ülni az öreg honvédekkel?

— **Tiltakozó népgyűlések.** A vármegye községei a jövő hónap folyamán népgyűlésen fognak tiltakozni a megye azon szégyenletes határozata ellen, amelylyel Heves vármegyének a Thököly Rákóczi emlékét sértő törvények eltörlésére vonatkozó köziratát elutasította. Ezt a hazafiatlan határozatot jóvá akarja tenni a megye népe. Már eddig is több község tartott népgyűlést, a hol tiltakoztak a megye szégyenletes határozata ellen. A tápéi kerület községei is állást foglalnak a megye határozata ellen. A jövő hó folyamán községenként népgyűlést tartanak.

— **Koldusadó.** Az óbecsei főszolgabíró meg szeretné menteni a hazát. Ha ugyan tudná.

A honmentés nagy munkája azonban sehogy sem akar sikerülni. Legalább mi csak üres beszédnek tartjuk a kormányhoz intézett feliratát, amelyben a koldusadó behozatalát kéri. Az új adó mindenképp merénylet a közönség zsebe ellen. Az ilyen merénylet ellen pedig minden erővel tiltakozni kell, mert tartani lehet, hogy a kormány az új adót behozza, amint behozta a betegápolási adót, amelynek azonban hasznát a közönség még se látja. Még egyellen kórházat sem épített az új adóból a kormány, hanem csak telhetetlen módon szaporította jövedelmeit. Ha az óbecsei főbíró tanácsát a kormány megfogadja és az új adót behozzák, akkor se lesz rendezve a koldusügy. Nem új adóval kell terhelni a közönséget, mert már hovatova nem lesz adózó, hanem mindenki a közadóból akarja eltartatni magát. A koldusokat eddig el-tartották a jobb módúak, tartásuk el ezután is a jószívű emberek, de az nem járja, hogy általánossá tegyék a kötelező jószívűséget és ezen a czimen újabb adóalapot létesítsenek. Az óbecsei főbíró eszméje nem is új dolog. Már a múlt évtizedekben is foglalkoztak e kérdéssel és jótékonyági-adó czimen akarták létesíteni. A dolog azonban elaludt és helyette a betegápolási adót hozták be. E czimen milliókat hoz tőlünk az állam, de hasznát sehol se tapasztaljuk. A koldusadó is csak új teher volna, hasznát azonban csak a kincstár látná. A koldusügy rendezése nem lenne mégse megoldva, mert a szegénységet és nyomort nem adóemeléssel kell eltüntetni, hanem a közvagyonosodás emelésével.

— **Nyaktörő járda.** Több Gálutcai lakos panaszos levelet intézett hozzánk. A panasz a járda ellen van. A 3. számú ház előtt ugyanis a járda a végleges magasságra van emelve és két lépcsőfokkal magasabb az utcavonalnál. A minap éjjel egész társaság járt szerencsétlenül e miatt. Nem vették észre a sötétben a lépcsőt és belezuhantak a két méter mélységű árokba. A társaság egyik nőtagja súlyos természetű zuzódásokat szenvedett. Felhívjuk a Gál-utcában uralkodó botrányos állapotokra a mérnökség figyelmét.

— **Orth Jánosról.** Az oly sokszor eltemetett és még többször feltámasztott főhercegről ismét kalandos hírek járnak be a világot. A „Deutsches Volksblatt“ egy belgrádi tudósítást közöl, mely szerint egy Tachiurics nevű szerb azt beszélte, hogy ő a Santa-Marguerite hajónak, melyen János főherceg világgá ment, matróza volt. A főherceg mint hajóskapitány működött a hajón, amikor egyszer a hajó főparancsnoka, Zaics kapitány beteg lett. A hajó kormányzását most Ján s főherceg vette át, aki a legénység nagy részét elbocsátotta, köztük Tachiuricsot is, a többieknek pedig kiadta a parancsot, hogy készüljenek az indulásra. A hajó elindult, de senki sem tudta, hogy hova megy. Chileben azt hitték, hogy Ort János a polynéziai szigetek felé vette útját. Ez adatok alapján a D. V. utána járt a dolognak s megtudta, hogy tényleg szolgált egy ilyen nevű matróz a Santa-Margueritan. A D. V. Samoából is kapott hírt arról, hogy Orth János él és hajójával, melyet más névre keresztelt el, a déli tengeren utazgat.

— **Bevért ablakok.** A péntek esti tüntetésnek mintegy 400—500 ablak esett áldozatul az üvegesek nem kis örömére. A pusztítási düh oly erővel nyilatkozott meg, hogy még az ablakfákat is eltörték. A rendőrség tehetetlen volt a tüntetőkkel szemben, akik még a kivilágított ablakokat sem kimélték. A bevért ablakok ügyében a rendőrség megindította a vizsgálatot, de a nyomozás nem vezetett eredményre. Mindössze két inasgyerekről derült ki, hogy részt vettek a pusztításban. A főbb kolompók kiletét nem sikerült kifürkészni. A legnagyobb hiba az volt, hogy a rendőrség csak néhány magasrangú katonatiszt lakását védelmezte, s így a nekivadult tömeg szabadon garázdálkodhatott.

— **Tanfolyegyelői borralaló.** A tanfelügyelő nyilatkozatára vonatkozólag Dorosmáról lapunk zártakor arról értesülünk, hogy a 299 koronás számla beadására senki se hívta föl Tergina Gyulát, hanem annak kifizetését ő sürgette leginkább.

— **Katonák a Kossuth-szobornál.** Megható dologról értesültünk. A dolog szombaton éjjel történt. Több katonatiszt az egyik vendéglőben a virágárusítók virágait összevásárolta és aztán elvitték a Kossuth-szoborra. A szobornál elénekelték a Kossuth-nótát és aztán csendesen eltávoztak onnan, ahová nekik csak titokban szabad járni. A megható esetnek több polgár volt szemtanuja, akik lelkesedéssel tapasztalták, hogy a katonatisztek szívében is él a hazafiság szent tüze, ha titokban is. Hiába, a magyar szív nem tagadhatja meg magát soha. Elég szomorú, hogy az igaz érzelmeket rejtgetni kell az egyenruha alatt.

— **Félláru jegyek a színházban.** Régente vasárnap és ünnepnapon félláru jeggyel járhatott a közönség a színházba. A tanács azonban három év előtt Krecsányi Ignác kedvéért csak 30 százalék kedvezményt adott a közönségnek. Ez ellen szólal föl most a törvényhatóság egyik tekintélyes tagja, Lövész Antal. A régi rend visszaállítását követeli, ami helyes is. Hódmező-Vásárhelyen még hétköznap is fél helyárák vannak. A hódmező-vásárhelyi tanács kikötötte, hogy az igazgató hetenkint három előadást köteles tartani fél-helyárák mellett. Ez különben oly csekély kedvezmény, ami szóra sem érdemes. Hisszük, hogy a tanács teljesíteni fogja a közönség kérelmét.

— **Pártoljuk a hazai ipart.** Hazánknak 23 százaléka önálló iparosokból áll, kik ismét százezrekre menő munkáskéznek adnak foglalkozást. Az iparosok tehát oly tényezők, a kikkel a közvetítő kereskedelemnek számolnia kell! Törekedjünk iparunk gyakorlásában és magánéletünkben első sorban mindig magyar ipart, magyar készítményt vagy magyar terményt feldolgozni és lehetőleg hazai cikkekkel nyújtani a fogyasztó közönségnek és csak a legvégső esetben forduljunk a külföldi termékekhez. Ez legyen irányelvünk és kölcsönös magyar érdekből ez legyen jelszavunk!

— **Vizsgálat a tápéi kerületben.** A parlamenti vizsgálóbizottság október 3-án folytatja a tápéi kerületben a vizsgálatot. A bizottság tagjai október 2-án érkeznek Szegedre és mielőtt Tápén és Algyőn megkezdénék a vizsgálatot, előbb a dorosmai Enyedi-kortések kérvénye ügyében döntenek, hogy t. i. kihallgassák-e a 300 Kelemen-párti választót vagy sem? Ha a bizottság a kihallgatás mellett dönt, akkor október 5-én Dorosmán folytatják a vizsgálatot, amelyet 10-éig minden körülmények közt befejeznek. Az új választás tehát legkésőbb november hó végén lesz. Valószínű azonban, hogy a bizottság nem fogja fölőlség kihallgatásokkal zaklatni a népet és az Enyedi-kortések kérvényét elutasítja.

— **Az adóprés Szabadkán.** Nagy a méltatlankodás Szabadkán az adóprés miatt. A városban most folyik a III. osztályu kereseti adó kivétele. Az adókiadó bizottság, mint onnan a „Bud Lev.“-nek jelentik, a legnagyobb következtelenséggel óriási módon emeli egyes polgárok adóját, úgy hogy emiatt Szabadkán a legnagyobb elégedetlenség uralkodik. Így például egy tojásnagykereskedő eddigi 3000 koronányi adóját a kincstár képviselője 12.000 koronára javasolta, azzal a megokolással, mert az illető kereskedő évekkkel ezelőtt, mint szegény korcsmáros telepedett meg Szabadkán s azóta vagyont gyűjtött.

— **Hazakivánczolás.** E czimen megjelent cikkünk élénk viszhangot keltett a szerb sajtóban. A különben egymás közt folyton civódó szerbek minden tekintetben egyetértenek velünk. Belátják, hogy a horvátokkal boldogulni nem képesek, mert azok még a magyaroknál is jobban gyűlölik őket a vallásuk miatt. Ezért kívánczoknak haza az anyaország-hoz, ahol a hatóságok részéről sohasem részesülnek üldözöttségben. A szerb vezérférfiak, köztük több horvát tartománygyűlési képviselő, Kossuth Lajos születése századik évfordulójának előestéjén bizalmas tanácskozássra gyűltek össze Ujvidéken. Határozatot nem hoztak ugyan, de egyértelmű volt azon kívánság, hogy a három régi magyar vármegye csatoltassék vissza Magyarországhoz, addig is a horvátországi szerbek béküljenek ki a magyarokkal és azokkal váltva igyekezzenek ellensúlyozni a nagyhorvát törekvéseket. Szó volt arról is, hogy a szerbek támogatásért a Kossuth-párthoz forduljanak. A

tanácskozás után lakoma volt, mely felköszöntőkben sem volt hiányos. Popovity Markó lelkész beszédében megemlékezett Kossuth Lajosról is, akinek eszméit át kell ma már a szerbeknek is éreznük. Egykor — ugymond — félrevezettek bennünket, többé azonban a hatalom kezében nem akarunk eszközök lenni, mert nem a hatalom erősítése és fönntartása a szerbek célja, hanem a békés fejlődés a magyar hazában, ahol a szabadság minden kellékét megtaláljuk. El kell szakadnunk a horvátoktól. Utjaink szétváltak. Hadd kergessék ők ábrándos álmaik pillangóit a Balkánon, mi megyünk a magyar testvérekhez. A szerbek a lakoma folyamán elhúzták a hazafias, magyar nótákat is. A szerbek bizalmas tanácskozásán jelen volt két szlavóniai református lelkész is.

— **Csendőrök túlkapása.** A csendőrségnek tudvalevőleg semmi keresete nincs a városban. Mégis megtörtént, a lapunkat értesítik, hogy több csendőr kivont karddal támadt a Fodor-utcában a közönségre. Több csendőr Dombrádi Nagy Gyula csendőralezredes házat őrizte, mert a tüntetők ablakait beveréssel fenyegették. A tüntetők alig jelentek meg az utcában, midőn a házból több csendőr kirohant, éles karddal vagdalta a népet. Annál botrányosabb ez a dolog, mert a rendőrség is jelen volt ez esetenél és nem akadályozta meg a csendőrök túlkapásait.

Törlesztéses jelzálogkölcsonöket

földbirtokra 4%—4½% kamatra megfelelő töketörlesztéssel 50 évig terjedhető visszafizetés mellett előleges költség nélkül gyorsan eszközöl

HALMI MOR

bank- és jelzálogkölcson üzlete

SZEGEDEN, Tisza Lajos-körut 27

Nyilatkozat.

Magánuton értesültem arról, hogy a péntek esti tüntetések rendezésével engem gyanusitanak. Ezt az alávaló rágalmat utálattal utasítom vissza. Ha én tüntetést akarok rendezni, akkor van bátorságom, amint a rendőrség is tudja, nyíltan tenni azt. A Szent István-téri ablakbeveréseknek véletlenül voltam szemtanuja több ismerősömmel együtt és éppen én akadályoztam meg két háznál a pusztítást. Az estét a felsővárosi népkörben töltöttem, ahonnan pillanatra sem távoztam el.

Bárhonnan származnék is ez az alávaló gyanusítás, a leghatározottabban visszautasítom.

Rostkowitz Arthur.

— Igyunk Boholti vizet! A legolcsóbb és legegészségesebb ásványviz az erdélyi Boholti-víz. Olcsóbb a szódánál és a legelső orvosi szaktekintélyek gyógyvízként ajánlják. A szegedi főraktár kezelőség lapunkban közölt hirdetésére felhívjuk az olvasó figyelmét.

— Első szegedi forgalmi iroda. Igen életrelvő és hézagpótló vállalkozás volt Szegeden „forgalmi iroda“ létesítése. A lapunk mai számában közölt hirdetésre külön is felhívjuk olvasóink figyelmét.

Eladó háztelek.

Hétszáz négyszögöles háztelek a nagyköruton belül, olcsó árért eladó. Tudakozódhatni Rómakörut 3. szám alatt a tulajdonosnál.

